Насоки за излагане и оценяване на експонати от пликове за първи ден (FDC)

Член 1: Състезателни изложби

Експонатите от пликове за първи ден (FDC) ще бъдат показани като експериментален клас на Световната филателна изложба Бостън 2026. Основната цел е да се въведе популярна форма на филателия в състезанията на ниво световна изложба и да се насърчат повече колекционери да участват във филателията и филателните изложби.

Като експериментален клас, гъвкавостта, оригиналността и творчеството от страна на изложителите се насърчават. Подобна гъвкавост от страна на журито също се насърчава, за да могат Насоките да бъдат доразвити въз основа на реалния практически опит, получен при прилагането им.

Експонатите от FDC могат да включват материал от 19-и, 20-и или 21-ви век и следва да се отличават от експонатите по традиционна филателия, пощенска история и цели пощенски материали, като значителна част (или целият) експонат е посветен на изучаването на самите FDC, включително датите на издаване и кашетата (печатите с рисунка), за предпочитане издадени от пощенската администрация.

Член 2: Определения

2.1 FDC се определя като:

а) плик, пощенска картичка или друг пощенски елемент и др., върху който е залепена(и) и анулирана(и) марка или марки от издаващата пощенска администрация на датата на издаване на марката(ите). В случаите, когато не е регистрирана употреба в първия ден, може да бъде показана най-ранната известна употреба (EKU), но такива твърдения за EKU следва да бъдат напълно документирани въз основа на публикуван регистър или друга проверима информация.

б) елемент от цели пощенски материали, анулиран от издаващата пощенска администрация на датата на издаване. В случаите, когато не е регистрирана употреба в първия ден, може да бъде показана EKU, но такива твърдения за EKU следва да бъдат документирани въз основа на публикуван регистър или друга проверима информация.

в) FDC могат да бъдат в различни размери, форми и формати и могат, но не е задължително, да имат кашет. Няма ограничения във връзка с това.

2.2 Пощенски печати

Пощенските печати следва да бъдат основен фокус на експонат от FDC, включително експонатите, детайлизиращи EKU, но такива твърдения за EKU следва да бъдат напълно документирани въз основа на публикуван регистър или друга проверима информация. Ранните FDC в повечето случаи нямат специално анулиране или пощенски печат и такива пощенски елементи обикновено ще имат обикновен градски пощенски печат за анулиране на марките или отпечатаните индиции. Където е налично, следва да бъдат показани различни пощенски печати, включително такива с надпис „първи ден на издаване“, както и специални или

картинни пощенски печати с или без графични елементи, и те следва да указват, когато е възможно, вида машина, използвана за полагане на пощенския печат, и географското местоположение на анулирането.

2.3 Кашети

Отбелязва се, че кашетите за първи ден са влезли в употреба едва от около 1900 г. нататък. Датата на въвеждане варира според страната.

Кашетите, когато са налични, могат да бъдат фокус на експонат от FDC. Пликовете или другите пощенски елементи, включени в експонат от FDC, могат да имат кашет, приложен чрез различни производствени методи, включително, но не само литография, фотогравюра, термопечат, дълбок печат, залепени кашети (включително части от тях), оригинално съвременно изкуство или ръкописна изработка. Такива кашети могат да съдържат надпис или също да включват илюстрации.

Експонат от FDC може да идентифицира производствените подробности на показаните кашети, отпечатания/произведения брой, ако е известен, и информация за обхвата на темата и степента на нейното покритие, т.е. колко различни кашета съществуват и колко са показани. Където е относимо, следва да бъдат подчертани кашетите, подготвени от пощенската администрация. По-оскъдните кашети следва да бъдат обозначени като такива.

В идеалния случай следва да има съответствие между марката(ите), залепена(и) върху плика или пощенския елемент, кашета, когато е наличен, и пощенския печат. Такова съответствие се приема да означава, че аспектите споделят свързана тема или предмет.

Член 3: Принципи на изграждане на експоната

Насърчават се различни принципи на изграждане на експоната.

3.1 Експонатите могат да включват материали, използвани от пощенската администрация при дизайна, производството и разработката на марката(ите) върху FDC, които са част от историята на показваната(ите) марка(и), но такъв материал следва да съставлява само малка част от експоната и не следва да доминира в него.

3.2 Експонатите от FDC могат да включват проектни чернови, пробни отпечатъци и образци, произведени по време на производствения процес на плика или пощенския елемент.

3.3 Експонатите могат също да включват проектни чернови и пробни отпечатъци на пощенската администрация за възпоменателни или специални пощенски печати, пряко свързани с темата на FDC.

3.4 Експонатите могат да включват марки, свързани с FDC, показващи производствени грешки или разновидности, и FDC, показващи производствени грешки или разновидности, засягащи пощенските печати или кашетите, за предпочитане издадени от пощенската администрация.

3.5 Може да бъде включен ограничен парафилателен материал, включително рекламни или прес материали, официални съобщения и програми, пряко относими към и подкрепящи темата на експоната от FDC.

3.6 Показваните FDC могат да бъдат адресирани или неадресирани, макар FDC, преминали през пощата, да са за предпочитане.

3.7 Където е възможно, следва да бъдат включени FDC до разнообразни вътрешни и чуждестранни дестинации, както и FDC, показващи спомагателни маркировки. Максимум картички следва да бъдат показвани само когато показват анулиране от първия ден на издаване или от документираната EKU.

3.8 При изследвания на отделна марка или отделна серия марки могат да бъдат включени съвременни търговски употреби, за да се покажат подходящите пощенски услуги, за които марката(ите) е(са) произведена(и).

3.9 Ключова характеристика на пощенския печат от всякакъв вид е четливата дата.

3.10 Пощенските печати върху FDC трябва да бъдат валидни пощенски датни печати на пощенската администрация, като обикновени пощенски датни печати, картинни датни печати или възпоменателни пощенски печати.

3.11 Могат да бъдат показвани FDC с подписи на лице или лица с пряка връзка с издадената(ите) марка(и), FDC или пощенския печат на пощенската администрация.

3.12 Изследване, съставено единствено от видове пощенски печати и/или техники на анулиране, приложени в първия ден на употреба на пощенската маркировка или техниката, би представлявало експонат по пощенска история, а не експонат от FDC.

3.13 Могат да бъдат показвани изследвания на сувенирни пликове / илюстрована поща с марка или марки, използвани в първия ден на издаване.

Член 4: Методи за организиране на експонатите

4.1 По конкретна марка или серия марки.

4.2 По конкретна страна, група страни с географски, исторически или културни връзки, или регион.

4.3 По конкретен времеви период.

4.4 По конкретно събитие, тема или предмет.

4.5 FDC като пощенска история, включително изследвания на различни анулиращи печати, спомагателни маркировки, различни пощенски услуги като регистрация, чуждестранни дестинации и недоплатени употреби.

4.6 Изследване на FDC по вид пощенски елемент, като франкирани пликове, цели пощенски материали, включително пощенски картички, франкирани пликове, пощенски картички или листове за въздушна поща.

4.7 Всеки метод на организация, преценен за подходящ от изложителя, включително два или повече от горепосочените методи на организация.

Експонатите следва да имат точно и прецизно описателно заглавие.

Експонатите следва да започват с подробна уводна заглавна страница, предоставяща относимата информация за правилно тълкуване на показваната тема. Също следва да бъде включен план, обясняващ структурата на експоната, и кратка библиография, посочваща значимите източници на използваната информация. По избор на изложителя е дали да включи филателен елемент на уводната заглавна страница.

Член 5: Брой рамки за експонат

Всеки експонат следва да се състои от 5 (пет) стандартни рамки, но може да бъде показан в 8 (осем) рамки, ако експонатът е получил оценка от 85 точки или повече на изложба на ФИП.

Експонатите ще бъдат приемани в клас с една, две или три рамки съгласно правилата, определени в GREX на ФИП.

Експонатите трябва да са получили минимум 75 точки или позлатен (vermeil) медал на национално ниво изложба в рамките на петте години, предхождащи първото кандидатстване за участие в световна изложба. В случаите, когато държава — член на ФИП, няма национална изложба или не приема експонати от FDC на своята национална изложба, експонатите могат да бъдат приети за изложба на ФИП по препоръка на председателя или генералния секретар на члена на ФИП.

Членове, които не са организирали национална изложба през предходните пет години, могат да удостоверят съответствието на експоната. Такова удостоверение трябва да бъде подписано от председателя или генералния секретар на члена.

Член 6: Оценяване на експоната

6.1 Съдене на експонатите

Предвид изискването точковите оценки за категориите на изложбата да следват GREV на ФИП, следните точкови оценки се прилагат към всички експонати от FDC, независимо от метода на организиране на експоната.

Обработка и филателна значимост	30
Филателно и свързано знание, лично изследване и проучване	35
Състояние и рядкост	30
Представяне	5
Общо	100

6.2 Обработка и филателна значимост

Обработка — 20 точки

Филателна значимост — 10 точки

Обработката се отнася до яснотата на плана и организацията на показания материал в експоната, и до определения обхват или дълбочина на темата. Планът следва да бъде подходящ за избрания метод на организиране на експоната, а разделите на експоната следва да бъдат подходящо балансирани, логично разработени и напълно и точно обяснени, и следва да представляват последователност от глави или раздели, разказващи завършена история. Изследванията на произведенията на конкретен производител или производители на кашети следва да бъдат подредени хронологично.

Подходящата обработка за експонат от FDC ще зависи от наличния материал за конкретни страни, периоди или теми. Използването на материали следва да бъде подходящо и пълно в рамките на обхвата на темата.

Експонатите следва да имат уводна заглавна страница, включваща ясно изявление на целта, обяснение на възприетата за експоната обработка, и план/съдържание. Следва да бъде даден кратък списък на основните изследователски източници и литературни препратки, използвани от изложителя, за да подпомогне журито в неговата подготовка.

Експонати, основани на тематичен или предметен метод на организиране, следва да бъдат оценявани като такива, вземайки предвид SREV за тематичните експонати на ФИП и отчитайки тематичното и филателното знание.

Макар настоящите Насоки да имат за цел да насочват както изложителите, така и журито, журито ще прилага своя опит, знание и преценка при оценяването на всеки експонат. Подходящата творческа мисъл, иновация и оригиналност следва да бъдат възнаградени.

Филателната значимост изисква оценка на филателната значимост на избраната от изложителя тема, по отношение на нейния обхват, степен на сложност на темата, и филателния интерес на експоната.

6.3 Филателно и свързано знание, лично изследване и проучване

Филателно и свързано знание — 25 точки

Лично изследване и проучване — 10 точки

Изложителите се насърчават да показват и подчертават собствените си нови изследователски открития или особено значими открития, които са направили по отношение на своя експонат.

Критериите „Филателно и свързано знание, лично изследване и проучване“ изискват следните оценки:

– Знанието е степента на познаване от страна на изложителя, изразена чрез подбраните за показване елементи и тяхното относимо описание.

– Личното изследване е правилният анализ на подбраните за показване елементи.

– Проучването е представянето на нови факти, свързани с избраната тема, или с показаните елементи.

Филателното и свързано знание, личното изследване и проучване се демонстрират чрез:

а) експонатът демонстрира пълно и точно разбиране на избрания материал и тема, включително марките, кашетите и пощенските печати на FDC

б) подборът на показаните елементи отразява познаване на избраната област

в) точни, кратки и подробни описания на показаните елементи

г) включването на необичайни употреби или необичайни пощенски маркировки, които са правилно идентифицирани и описани

д) където е относимо, посочени са подробностите за правилните тарифи за пликове или пощенски елементи, показващи различни дестинации или пощенски услуги, напр. за вътрешна, международна, въздушна поща, регистрация и др.

е) използвана и цитирана е съществуваща литература в областта.

Личното изследване и проучване се документират чрез:

а) анализ и изследване на дизайна, производството, издаването и употребата на показаните FDC

б) изучаване на пощенските печати, което следва да бъде съгласувано с първия ден на издаване от пощенската администрация, с изключение на

i) предварително датирани пощенски елементи, неправилно използвани преди първия ден на издаване

ii) забавено издаване поради местни политики или празници

iii) неполучаване на марките в региона в първия ден на издаване

iv) пощенски печати, съдържащи грешка в показаната дата

v) за марки без ясна дата на издаване, може да бъде показана най-ранно документираната EKU.

6.4 Състояние и рядкост

Състояние — 10 точки

Рядкост — 20 точки

Всички елементи следва да бъдат в най-доброто възможно състояние за избраната тема и времеви период:

а) пликовете, марките и другите пощенски елементи следва да бъдат цели и неповредени

б) анулиранията и пощенските маркировки следва да бъдат ясни, четливи и пълни

в) марките следва да бъдат свързани с анулирането върху плика или другия пощенски елемент

г) показваните пликове могат да бъдат адресирани или неадресирани пликове, но следва да бъдат подходящи за контекста, в който са показани.

Рядкостта следва да бъде разглеждана от многостранна перспектива, обхващаща марките, кашетите и пощенските маркировки.

Следва да се вземе предвид трудността на придобиване, която може да отразява комбинация от фактори като времевия период, в който марката(ите) е(са) издадена(и), или броя произведени марки или кашети. Рядкостта не се равнява само на паричната стойност на марките върху пликовете или другите пощенски елементи, нито на паричната стойност на самата FDC.

Твърденията за рядкост, направени от изложителя, следва да бъдат конкретно количествено изразени с цитиране на източници на регистри, а не да представляват обикновен качествен коментар като „рядък“ или „оскъден“.

6.5 Представяне — 5 точки

Начинът на представяне следва да показва материала по най-добрия начин.

Представянето се разглежда въз основа на:

а) разположението на елементите на всяка страница, във всяка рамка и в целия експонат

б) припокриването на пликове или пощенски елементи е допустимо, стига да не бъдат закрити значими аспекти на FDC

в) да няма прекалено много празно пространство на страниците

г) описанието е ясно, сбито и относимо към избрания материал и към темата на експоната

д) достатъчно описание — но не прекалено много текст

е) използваните шрифтове са подходящи и ясно четливи

ж) илюстрациите на пощенски маркировки не доминират прекалено, а фотокопията или сканираните изображения на цели елементи трябва да се различават с минимум 25% по размер от оригинала. Други илюстрации могат да бъдат показани в действителен размер, но трябва да бъдат правилно цитирани с ясно посочен източник

з) следва да се избягват ярко оцветени мастила и цветни страници за албум.

Член 7:

7.1 Пощенски елементи, изработени в нарушение на пощенските правилници, както и елементи, които не могат да бъдат пряко използвани за пощенска услуга, не следва да бъдат използвани в експонати от FDC, освен в случаите, когато са преминали през пощата.

7.2 Правото да тълкува настоящите правила принадлежи на ФИП, а в случай на различия в текста, произтичащи от превод, текстът на английски език има предимство.

Към 29 януари 2026 г.

Преводът е изготвен от английски език; при разминавания текстът на английски език има предимство.